

10 iyul 2018-ci il

Müstəqil Azərbaycanın sosial-iqtisadi və mədəni-mənəvi inkişafının son on beş illik tarixi bilavasitə dünya siyasi liderləri sırasında böyük imicə sahib olan Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyevin adı ilə bağlıdır. Dövlət başçısı ölkəyə rəhbərlik etdiyi dövr ərzində bütün sahələrdə böyük nailiyyətlər əldə etmişdir. Bu gün ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə əlaqədar həyata keçirilən dövlət proqramları, aparılan islahatlar, yeni layihələrin icrası nəticəsində müasirləşən, modernləşən Azərbaycan beynəlxalq aləmdə neft-qaz, turizm, tolerant, idman, eyni zamanda innovasiyalar, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, kosmik əlaqələndirmələr ölkəsi kimi tanınıb.

2003-cü ildən bu günə qədər sürətli inkişaf dövrünü yaşayan dövlətimizdə gedən proseslərə həm Dünya Bankı, həm Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı yüksək qiymət verirlər. Təsadüfi deyil ki, Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun hesablamalarına əsasən, Azərbaycan iqtisadiyyatı rəqabət qabiliyyətliliyinə görə, dünya miqyasında 35-ci yerdə qərarlaşıb. Bu inkişafın dayanıqlı olması üçün, dövlət başçısının çıxışlarının birində qeyd etdiyi kimi, insanlar hazırlıqlı, gənclər bilikli olmalıdırlar. İnkişaf etmiş ölkələrin keçdiyi tarixi yola və bugünkü inkişafına nəzər salsaq, aydın görürük ki, həmin dövlətlərdə təhsilə, elmi inkişafa böyük önəm verilir, islahatlar aparılır. Vurğulamaq yerinə düşər ki, müasir dövrümüz elm, təhsil və global düşüncə, Azərbaycan təhsilinin dünyaya inteqrasiyası dövrü kimi səciyyələnir. Bu, dövlət tərəfindən Azərbaycan təhsilinə göstərilən diqqət nəticəsində reallaşır. Yaşadığımız "Təhsil və informasiya əsri"ndə ölkəmiz təhsilin keyfiyyəti baxımından yeni mərhələni yaşayır. Prezident tərəfindən təhsilə böyük önəm verilməsi, yeni proqram və layihələrin, təhsil islahatlarının həyata keçirilməsi Azərbaycan təhsilinin dünya standartları səviyyəsində qurulmasına gətirib çıxarıb. "Azərbaycanda təhsil sisteminin təkmilləşməsinə çox böyük diqqət göstərilir. Təhsil bizim gələcəyimizdir", - deyən Azərbaycan Prezidenti Azərbaycanda savadlılığın təxminən 100 faiz olduğunu bildirib: "Bu, çox böyük göstəricidir. Elə etməliyik ki, bütün uşaqlar savadlı, bilikli olsunlar, gələcəkdə özləri üçün gözəl həyat qura bilsinlər, dövlətimiz üçün dəyərli vətəndaşlar olsunlar".

"NEFT KAPİTALINI İNSAN KAPİTALINA ÇEVİRMƏLİYİK!"

Cənab İlham Əliyev Prezidentlik fəaliyyətinin ilk illərində "Neft kapitalını insan kapitalına çevirməliyik!" deyə deyən təbii resurslara əsaslanan iqtisadiyyatdan biliklər iqtisadiyyatına keçidi ölkənin strateji hədəfi elan etməsi əbəs deyildi. Qeyd etdiyimiz zaman məsafəsində təhsilin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, onun infrastrukturunun müasir tələblər səviyyəsində təşkil, təhsilin prioritetlərinin dünya elminin inkişaf tendensiyaları istiqamətində qurulmasında əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə edilib. Təhsil müəssisələrinin müasir informasiya və elmi-metodiki təminatı, təhsil infrastrukturunun yenilənməsi məqsədi ilə dövlət proqramları qəbul edilmiş və layihələr həyata keçirilmişdir. Regionların sosial-iqtisadi inkişafı, yoxsulluğun azaldılması, məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması və məşğulluğunun artırılması ilə bağlı qəbul olunan dövlət proqramlarında da məktəb tikintisinə xüsusi önəm verilir. Bakı və Abşeronun sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı qəbul olunan dövlət proqramlarında yeni məktəblərin tikintisinə diqqət yetirməklə yanaşı, mövcud məktəblərin əsaslı təmirinə də yer ayrılıb. Yeni təhsil müəssisələrinin tikintisi, mövcud məktəblər üçün əlavə korpusların

Modernləşən Azərbaycan təhsili

inşası, onların əsaslı təmiri, müasir avadanlıqlarla, laboratoriyalarla təminatı, istilik sisteminin bərpası nəticəsində, ümumilikdə ölkə üzrə 1 milyondan çox şagirdin təlim şəraiti yaxşılaşdırılmışdır. Təhsil ocaqlarında informatika, laboratoriya otaqları, idman və akt zalları, hərbi otaqlar fəaliyyət göstərir, internet sistemi və müasir tədris avadanlıqları ilə təchiz olunub. Xatırladaq ki, son illərdə reallaşdırılan infrastruktur layihələri çərçivəsində tikilən, əsaslı təmir edilən 3104 məktəbdən 2826-sı (91%) regionların payına düşür. O cümlədən, ötən il ölkəmizin 40-dan çox bölgəsində 106 qəzalı vəziyyətdə olan təhsil müəssisəsi modul tipli məktəblə əvəz olunub. Modul tipli məktəblər Balakən, Sabirabad, Şəki, Quba, Qusar, Neftçala, Kürdəmir, Ağdaş, İsmayilli, Tovuz, Göygöl, Tərtər, Göyçay, Qəbələ, Oğuz və digər rayonlarda inşa olunub. Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyevin daha bir Sərəncamına əsasən, Ağdam, Laçın, Füzuli və Tərtər rayonlarında daha 444 şagird yerlik modul tipli 8 məktəb quraşdırılacaq. Ümumilikdə, cari ilin sonuna qədər 250 modul tipli məktəbin inşası başa çatdırılacaq.

DÜNYADA GEDƏN QLOBALLAŞMA VƏ İNTEQRASIYA PROSESİ ÖLKƏMİZ ÜÇÜN YÜKSƏK ELMİ POTENSİALA MALİK MÜTƏXƏSSİSLƏRİN HAZIRLANMASINI TƏLƏB EDİR

Milli intibahı təmin edən ən başlıca vasitə olan təhsil, həm də cəmiyyət qarşısında dayanan bir çox əsaslı problemlərin həllində vacib rolə malikdir. Dünyada gedən globallaşma və inteqrasiya prosesləri ölkəmiz üçün yüksək elmi potensiala malik mütəxəssislərin hazırlanmasını tələb edir. Dövlət tərəfindən təhsilin inkişafına göstərilən yüksək diqqət, eyni zamanda, Azərbaycanın dünya miqyasında tanınmasına və layiqli yerinin təmin olunmasına xidmət edir. Azərbaycanlı gənclərin ölkə üçün zəruri ixtisaslar üzrə xaricdə təhsil almasını və ölkənin inkişafında yaxından iştirak etməsini təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncama uyğun olaraq hazırlanmış "2007-2015-ci illərdə

Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı" istedadlı gənclərin xaricdə təhsil almasına yollar açmış oldu. Dövlət Proqramı əsasında Azərbaycan gəncləri ümumbəşəri dəyərlər əsasında təhsil almaq imkanına yiyələnirlər. Xarici ölkələrə tələbə göndərilməsi məqsədilə ixtisaslar seçilərkən ölkə iqtisadiyyatının davamlı inkişaf strategiyası, iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliliyinin güclənməsi, kadrların idarə edilməsi, idarəetmə sisteminə aparılan islahatların ehtiyaclarının ödənilməsi və s. müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılması kimi prioritet istiqamətlər nəzərə alınır. Hazırda uğurla həyata keçirilən Dövlət Proqramı əsasında Azərbaycan gəncləri ABŞ, Böyük Britaniya, Almaniya, Fransa və başqa ölkələrdə təhsil alırlar. Bu tələbələr yarıdan çoxu magistratura, aspirantura, doktorantura və digər diplomdan sonrakı proqramlar üzrə təhsilə yiyələnirlər. Gənclərin xarici ölkə ali məktəblərində təhsil almalarının təşkil prosesi dövlət, ictimai və özəl təşkilatların qarşılıqlı əlaqələri prinsipi üzərində qurulur. Tələbələr bütün xərcləri - viza məsələləri və qəbul edən ölkədə onların qeydiyyatı alınması, təhsil haqqı, yaşayış, tədris ədəbiyyatı ilə təminat, tibbi sığorta, gediş-gəliş biletlərinin alınması dövlət hesabına maliyyələşdirilir. Bu gün müxtəlif proqramlar üzrə xaricdə təhsillərini bitirib Azərbaycana qayıtmış yüzlərlə məzun müxtəlif sahələrdə çalışaraq ölkəmizin iqtisadi, mədəni və elmi potensialının gücləndirilməsinə layiqli töhfələrini verməkdədirlər. Onu da vurğulayaq ki, 2017-2018-ci tədris ilində hökumətlərarası müqavilələr çərçivəsində 225 nəfər xaricdə təhsil almaq hüququ qazanıb. Onlardan 22 nəfəri Çin Xalq Respublikasında, 198 nəfər Macarıstanda, 5 nəfər isə Rumıniyada dövlət xətti ilə təhsil almaq hüququ qazanıb.

AZƏRBAYCAN TƏHSİLİ MÜASİR ÇAĞIRIŞLARA CAVAB VERƏN BEYNƏLXALQ STANDARTLARA UYGUNLAŞDIRILIB

Ardıcıl olaraq təhsil sahəsində köklü islahatların aparılması məktəblilərin burada şəxsiyyət kimi formalaşmasına təsirini göstərməkdədir. Müasir dövrümüzə bu islahatların ən mühüm mərhələsi yaşanılır. Təhsilin məzmunu və keyfiyyəti və təlimin təşkili

nə verilən tələblərdə ciddi yeniləşmə və müasirləşdirmə prosesləri gedir. Ümumiyyətlə, Azərbaycan təhsilini beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırmaq üçün atılan addımlar, onu deməyə əsas verir ki, Prezident İlham Əliyevin "qara qızıl"ın insan kapitalına çevrilməsi çağırışı uğurla reallaşmaqdadır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Azərbaycan təhsilinin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının təsdiq olunması haqqında" imzaladığı Sərəncam isə təhsil islahatlarının daha sistemli aparılması və ölkənin inkişafına daha yüksək töhfələr vermək istiqamətində düşünülmüş konseptual bir sənəd olaraq əhəmiyyətlidir. Reallıqlar göstərir ki, müstəqil Azərbaycan iyirmi birinci yüzillikdə global inteqrasiya mexanizminə qoşulmuş sivil, demokratik dövlət kimi inkişafını təhsildən kənarında görmür, bu sahələrin inkişafına daim xüsusi diqqət yetirir. Təbii ki, bu sahədə qazınan nailiyyətlər ali məktəblərə qəbulun dinamikasında, yüksək bal toplayan tələbələr sayının artmasında özünü qabarıq şəkildə göstərir. Artıq bir neçə ildir ki, ali məktəblərə qəbul imtahanlarında abituriyentlər tərəfindən ən yüksək göstərici - 700 bal toplanılır.

Respublika Fənn Olimpiadaları ölkənin bütün şəhər və rayonlarının məktəblərini əhatə edən elm yarışması olduğundan, ayrı-ayrı fənlər üzrə xüsusi istedadlı olan şagirdlərin aşkarlanması xidmət edir. Statistik məlumatlara əsaslanıb deyə bilərik ki, buillik Respublika Fənn Olimpiadalarında 33 mindən çox şagird iştirak edib, 45 nəfər qızıl, 89 nəfər gümüş, 142 nəfər bürünc olmaqla 276, Naxçıvan MR daxil olmaqla isə 298 nəfər qalib elan edilib. Respublika Fənn Olimpiadalarında fəal iştirak ölkəmizin beynəlxalq bilik yarışlarındakı nəticələrinə təsirli ötürmüşür. 2017-2018-ci tədris ilində beynəlxalq olimpiadalarda qazanılmış medalların sayı 13 olub. Bu ilin mayında ABŞ-da təşkil olunan Beynəlxalq Elm və Mühəndislik Sərgisində "Sabahn alimləri" müsabiqəsinin qalibləri olan şagirdlərimiz tərəfindən hazırlanan 2 ixtiraçılıq işi 1000 və 5000 ABŞ dolları məbləğlərində xüsusi mükafatlara layiq görüldü. 19-24 iyun tarixlərində Yunanıstanın Rodos adasında keçirilən yeniyetmələrin 22-ci Balkan Riyaziyyat Olimpiadasında məktəblilərimiz 6 medal qazanaraq, 100 faizlik nəticə göstərdilər. Statistik məlumatlara əsaslanaraq deyə bilərik ki, Azərbaycan məktəbliləri 1994-cü ildən beynəlxalq olimpiadalarda 314 medal qazanıb. Son 5 il ərzində isə məktəblilər ölkəmizə 3 qızıl, 21 gümüş və 85 bürünc medal olmaqla, ümumilikdə 109 medal götürüblər.

Keyfiyyətə yeni, daha yüksək tarixi inkişaf mərhələsinə qədəm qoyan Azərbaycan təhsil sahəsində, eləcə də, digər sahələrdə bu uğurların əldə olunmasına ölkədəki sabitlik və təhlükəsizlik əsas şərtidir. Cənab Prezidentin qeyd etdiyi kimi: "Sabitlik pozulan zaman inkişaf da dayanır, ölkə iqtisadiyyatı tənəzzülə uğrayır, sərmayə qoyuluşu dayanır. Bir sözlə, sabitlik hər bir ölkənin inkişafı üçün başlıca şərtidir. Azərbaycanda isə sabitliyin mənbəyi Azərbaycan xalqıdır, onun iradəsidir və eyni zamanda, bizim apardığımız siyasətdir. Çünki bizim siyasətimiz milli maraqlara söykənir, milli maraqlarımız bizim üçün hər şeydən üstündür".

Zümrüd BAYRAMOVA
Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim olunur